

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ПОЛОЖЕНЬ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАВЧАННЯ ТЕРОРИЗМУ

Національна академія внутрішніх справ
Солом'янська площа, 1, 02000, Київ, Україна
E-mail: o.f.petrychenko@gmail.com

Мета: у статті аналізуються проблемні аспекти криміналізації «навчання тероризму» і «проходження навчання особи тероризму» відповідно до вимог міжнародно-правових актів, виявляються недоліки такої криміналізації, причини та умови їх виникнення, пропонуються шляхи закріплення відповідних положень у Кримінальний кодекс України. **Методи дослідження:** у роботі використано діалектичний, порівняльно-правовий, системний та деякі інші загальнонаукові та спеціальні методи. **Результати:** запропонована нова редакція статті 258-6 Кримінального кодексу України. **Обговорення:** пошук шляхів удосконалення імплементації положень міжнародно-правових актів у норми Кримінального кодексу України.

Ключові слова: тероризм; терористичний акт; терористичні злочини; терористична діяльність; навчання тероризму; навчання особи тероризму; склад злочину; кримінальна відповідальність; імплементація; міжнародно-правовий акт; Кримінальний кодекс України.

Постановка проблеми та її актуальність. Тероризм у всіх його формах і проявах являє собою найбільш серйозну загрозу світовому порядку, миру і безпеці, відтак будь-які акти тероризму є злочинами та діяннями, яким немає виправдання, незалежно від їх мотивації. За таких умов виникає нагальна потреба у підвищенні ефективності спільних зусиль щодо протидії цьому негативному явищу у планетарних масштабах, а також розробці комплексних механізмів кримінальної відповідальності за різноманітні форми його прояву. Зокрема, Рада безпеки ООН, відзначаючи, що тероризм продовжує становити загрозу для міжнародного миру та безпеки, та, заявляючи про необхідність боротися з ним усіма засобами – відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй, нагадує, що всі держави-члени повинні забезпечувати, щоб будь-яка особа, яка бере участь у фінансуванні, плануванні, підготовці або скоєнні терористичних актів або в підтримці терористичних актів, залучалася до судової відповідальності, і постановляє, що всі

держави повинні забезпечити, щоб в їх внутрішньодержавних законах і нормативних положеннях такі дії кваліфікувалися як досить серйозні кримінальні правопорушення, що дозволяють здійснювати переслідування і покарання в обсязі, належним чином відображаючим серйозність цього правопорушення [1].

Останнім часом, проблема протидії тероризму стала надзвичайно актуальною і для нашої держави у зв'язку зі складними політичними, соціально-економічними та духовно-культурними процесами, зокрема з обстановкою, що склалася в Донецькій та Луганській областях. У Глобальному індексі тероризму (Global Terrorism Index – GTI), який розробляється для визначення рівня уразливості держав до терористичних загроз, Україна у 2019 р. посіла 21-ше місце серед 163 країн світу із показником 6,048, що класифікується як «висока» терористична небезпека [2]. Така ситуація зумовлена тим, що на території нашої держави значно розширилась соціальна база тероризму за рахунок залучення до терористичної діяльності представників різних прошарків насе-

лення, що вимагає активізації боротьби з цим негативним явищем, у тому числі і за допомогою вже ustalених міжнародно-правових засобів. Крім того, в сучасному світі високих технологій і загальної інтеграції гостро постає проблема протидії залученню і навчанню нових кадрів для терористичної діяльності.

Вирішувати вказану проблему Україна має з огляду міжнародні зобов'язання (у тому числі шляхом створення належної законодавчої бази у сфері протидії тероризму відповідно до міжнародних зобов'язань), підтверджуючи проголошену у Преамбулі Основного Закону України європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

З метою виконання взятих на себе зобов'язань Україною була підписана 16 травня 2005 року Європейська конвенція Ради Європи про запобігання тероризму, а 31 липня 2006 року ратифікована з заявами і застереженнями Законом України № 54-V від (далі – Конвенція) [3]. Для імплементації положень цієї Конвенції, Законом України від 21 вересня 2006 р. № 170-V були внесені зміни і доповнення до Кримінального кодексу України (далі – КК України) [4]. Проте, некоректна імплементація міжнародних угод (у тому числі і згаданої Конвенції) у кримінальне законодавство України значно ускладнює можливості подолання цього негативного явища, на що справедливо звертали свою увагу такі науковці, як В. Антипенко, В. Ліпкан, Л. Мошкова, І. Шкурят, Я. Дашкевич, В. Кудрявцев, В. Тимошенко, С. Дрьомов, В. Мальцев, В. Тихий, А. Изетов, В. Зеленецький, В. Ємельянов та інші.

У той же час міжнародне антитерористичне законодавство подовжує свій розвиток з метою протидії застосуванню терористами нових форм, засобів і видів тероризму, що вимагає додаткових кроків щодо адаптації кримінального законодавства України до міжнародних зобов'язань і нових викликів. Так, у Концепції боротьби з тероризмом в Україні наголошено на необхідності продовження діяльності щодо приєднання України до міжнародних договорів у сфері боротьби з тероризмом, укладених у

рамках ООН, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна, забезпечення повного виконання міжнародних договорів у сфері боротьби з тероризмом, укладених у рамках ООН, інших міжнародних організацій, членом яких є Україна [5].

З огляду на зазначене, звертаємо увагу, що 28 жовтня 2015 р. від імені України був підписаний Додатковий протокол до згаданої Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму (далі – Додатковий протокол), хоча досі ще не ратифікований Парламентом України.

Мета статті. Проаналізувати вимоги Додаткового протоколу щодо встановлення кримінальної відповідальності за «проходження навчання тероризму» і визначити перспективи імплементації цих положень до КК України.

Виклад основного матеріалу. У ст. 3 згаданого вище Додаткового протоколу передбачається доповнення Конвенції положеннями стосовно криміналізації діянь за «проходження навчання тероризму». Дана стаття вказує, що для цілей цього Протоколу, «проходження навчання тероризму» означає отримання інструкцій, включаючи набуття знань чи практичних навичок, від іншої особи стосовно виготовлення або використання вибухових речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин або стосовно інших специфічних методів чи технічних засобів з метою вчинення або сприяння вчиненню терористичного злочину. Кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для визнання відповідно до національного законодавства, вчиненого незаконно та умисно «проходження навчання тероризму», яке визначене у пункті 1, кримінальним злочином.

Зазначимо, що вказану статтю Додаткового протоколу законодавець неодноразово намагався імплемувати в кримінальне законодавство України за допомогою нової статті 258-6 КК України «Проходження навчання тероризму», проте подані на розгляд законопроекти так і не були прийняті [6; 7]. У цій статті було запропоновано встановити кримінальну відповідальність за «проходження навчання тероризму, тобто отримання особою інструкцій, включаючи набуття знань чи практичних навичок, від іншої особи стосовно виготовлення або використання вибухо-

вих речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин, або стосовно інших специфічних методів чи технічних засобів з метою організації, підготовки або вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтями 258 – 258-5, 258-7 цього Кодексу. Кваліфікований склад злочину передбачав встановлення кримінальної відповідальності за те саме діяння, вчинене повторно або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища. При цьому особа мала звільнитись від кримінальної відповідальності за діяння, передбачене частиною першою цієї статті, якщо вона до повідомлення їй про підозру у вчиненні нею кримінального правопорушення добровільно відмовилася від подальшої злочинної діяльності, повідомила правоохоронний орган про це кримінальне правопорушення та сприяла запобіганню або припиненню терористичної діяльності, пов'язаної із вчиненням нею кримінальним правопорушенням, за умови, що в її діях немає складу іншого кримінального правопорушення.

Таким чином, пропонувалось встановити кримінальну відповідальність за набуття особою знань і навичок, з метою скоєння злочинів, передбачених статтями 258 – 258-5 цього Кодексу.

Оскільки вказана стаття мала бути складовою Розділу IX «Злочини проти громадської безпеки» Особливої частини КК України [8], вважаємо, що об'єктом цього злочину, як і інших складів злочинів, передбачених статтями 258 – 258-5 КК України, буде громадська безпека.

Об'єктивна сторона зазначеного злочину, на наш погляд, має охоплювати дії, спрямовані на отримання особою інструкцій, включаючи набуття знань чи практичних навичок стосовно виготовлення або використання вибухових речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин, або стосовно інших специфічних методів чи технічних засобів з метою організації, підготовки або вчинення злочинів, передбачених статтями 258 – 258-5 КК України [9, с. 862].

Суб'єктом такого злочину, відповідно до

статті 18 КК України, є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Тобто кримінальний закон наділяє суб'єкта злочину наступними трьома взаємопов'язаними ознаками: 1) фізична особа; 2) осудна особа; 3) особа, яка досягла віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність [10, с. 196].

У ч. 2 ст. 22 КК України перелічені злочини, за вчинення яких настає кримінальна відповідальність з чотирнадцяти років, тому за вчинення цих дій з терористичною спрямованістю відповідальність буде також з чотирнадцяти років. Проте, з числа окремо передбачених в КК України складів терористичних злочинів (ст.ст. 258 – 258-5 КК України), в цьому переліку має місце тільки склад терористичного акту, передбачений ст. 258 КК України [8]. Оскільки не передбачається внесення вказаної статті до вищезгаданої ч. 2 ст. 22 КК України, то за загальними правилами, кримінальній відповідальності за вказаний злочин підлягатимуть особи, яким до вчинення злочину виповнилося шістнадцять років.

Суб'єктивна сторона терористичного акту полягає у психологічному ставленні суб'єкта злочину до вчинюваного діяння, її значення полягає у тому, що вона спрямовує і регулює процес виконання об'єктивної сторони. Обов'язковою умовою відповідальності, що необхідна для кваліфікації дії чи бездіяльності особи як злочину, є вина. Вважаємо, що суб'єктивна сторона цього злочину, як й інших злочинів, передбачених ст.ст. 258 - 258-5 КК України, характеризується виною у формі прямого умислу. Тобто суб'єкт має усвідомлювати, що вчинює описані в законі дії, створює ними загрозу й бажає їх скоєння [11, с. 122].

Незважаючи на наявність вказаного вище Додаткового протоколу, він ще досі не ратифікований відповідним законом України, а отже не став, відповідно до статті 19 Закону України «Про міжнародні договори України», частиною національного законодавства. Однак, на наш погляд, запровадження кримінальної відповідальності за проходження навчання тероризму саме в окремій статті КК України буде відповідати взятим Україною міжнародним зобов'язанням і сприятиме подальшій глобальній протидії тероризму.

Водночас вважаємо, що в даній частині кримінальне законодавство підлягає удосконаленню. Тому звертаємо увагу на статтю 7 аналізованої Конвенції, де передбачено встановлення відповідальності за «навчання тероризму», під яким у Конвенції розуміється «надання інструкцій стосовно виготовлення або використання вибухових речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин або стосовно інших специфічних методів чи засобів для вчинення або сприяння вчиненню терористичного злочину». У кримінальне законодавство України вказана норма була імплементована за допомогою статті 258-4 КК України «Сприяння вчиненню терористичного акту», в якій передбачена відповідальність за вербування, фінансування, матеріальне забезпечення, озброєння, *навчання* особи з метою вчинення *терористичного акту*, а так само використання особи з цією метою.

Отже, об'єктивна сторона цього злочину охоплює, з-поміж іншого, дії, спрямовані на навчання особи з метою вчинення терористичного акту, а так само використання особи з цією метою. При цьому навчання полягає у передачі знань, навичок необхідних для використання при вчиненні терористичного акту. Воно охоплює проведення занять, підготовку посібників, інструкцій чи інших методичних матеріалів з особами, які будуть вчиняти терористичний акт (виконувати його об'єктивну сторону, допомагати у проведенні, укривати учасників після вчинення посягання тощо).

Суб'єктивна сторона злочину характеризується умислом. Винний знає, що його дії полягають у наданні допомоги, необхідної для вчинення терористичного акту, а отже усвідомлює суспільно небезпечний характер своїх діянь. Він передбачає, що такі його діяння призводять до того, що стане можливим вчинення терористичного акту іншими особами, а тим самим і заподіюється шкода громадській безпеці. Усвідомлюючи неминучість таких наслідків, винний бажає їх або ж байдуже ставиться до них [9, с. 870].

Зауважимо, що об'єкт і суб'єкт у даному складі злочину будуть співпадати з об'єктом і

суб'єктом пропонованого законодавцю злочину, що повинен був передбачатися у статті 258-6 КК України.

Одночасно, звертаємо увагу, що відповідно до положень Конвенції, «навчання тероризму» має бути самостійним терористичним злочином, а не різновидом іншого злочину. Так, у ч. 2 статті 7 Конвенції наголошується, що «кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення в національному законодавстві положень про те, що вчинене незаконно та умисно навчання тероризму, визначене в пункті 1, є злочином». Це узгоджується і з іншими положеннями цього міжнародно-правового акту, зокрема в статті 9 Конвенції, йдеться, що сприяння вчиненню одного чи більш ніж одного зі злочинів, викладених у статтях 5-7 Конвенції (в тому числі і навчання тероризму) вважаються супутніми злочинами. Отже можна дійти до висновку, що відповідно до вимог Конвенції, кримінальна відповідальність за навчання тероризму мала бути встановлена в окремій статті КК України.

Крім того, вбачається явна невідповідність термінологічного апарату Конвенції та її імплементації у КК України. Відповідно до українського законодавства терміном «терористичний акт» охоплюються лише дії, ознаки яких передбачені у диспозиції статті 258 КК України. Натомість, в Конвенції використовується більш широкі терміни – «тероризм» та «терористичні злочини». Проте використання у статтях 258-1 – 258-4 чинного КК України вузького поняття «терористичний акт» породжує не тільки невідповідність їх міжнародним стандартам, а й створює проблеми й протиріччя в антитерористичному законодавстві [12, с. 27]. Отже, встановлення кримінальної відповідальності лише за «навчання терористичному акту» вважаємо некоректним. На наш погляд, доцільно було б використовувати більш широкий термін «тероризм», що застосовується як у статті 7 Конвенції, так і у статті 3 Додаткового протоколу.

Отже, якщо порівняти злочини, якими передбачається кримінальна відповідальність за «навчання тероризму» та за «проходження навчання тероризму», можна дійти до висновку про схожість їх диспозицій (навіть санкції передба-

чені однакові). Головна відмінність полягає лише в тому, що Конвенцією передбачається встановлення кримінальної відповідальності для осіб, які «навчають тероризму», а в Додатковому протоколі – для осіб, «які навчаються тероризму».

Відтак КК України потребує актуальних змін і доповнень у частині поєднання відповідальності за навчання тероризму та проходження навчання тероризму, а також внесення інших змін і доповнень з цього приводу.

Висновки. З огляду на зазначене, з метою подолання вищевказаних прогалин і колізій, а також з метою імплементації статті 3 Додаткового Протоколу до Конвенції про запобігання тероризму 2005 року, нами пропонується:

1. Встановити в межах однієї статті кримінальну відповідальність за «навчання тероризму» і за «проходження навчання тероризму», виклавши в такій редакції назву статті 258-6 КК України – «Навчання тероризму або проходження навчання тероризму».

2. Частину першу цієї статті пропонуємо викласти таким чином: «Навчання тероризму або проходження навчання тероризму, тобто надання або отримання особою інструкцій, включаючи надання або набуття знань чи практичних навичок стосовно виготовлення або використання вибухових речовин, вогнепальної чи іншої зброї або шкідливих чи небезпечних речовин, або стосовно інших специфічних методів чи технічних засобів з метою організації, підготовки або вчинення злочинів, передбачених статтями 258 – 258-5 цього Кодексу...» і далі за текстом, передбаченим законопроектом. Кваліфікований склад злочину доцільно залишити у запропонованій редакції.

3. Вилучити з диспозиції статті 258-4 КК України положення про «навчання особи терористичному акту» задля їх узгодження із новою статтею.

4. Перелік статей Особливої частини КК України, де передбачені діяння терористичного характеру, виключити їх з розділу IX «Злочини проти громадської безпеки» і передбачити в новому окремому розділі «Терористичні злочини». В останньому випадку запровадження

розділу з такою назвою, на нашу думку, є можливим лише після суттєвого удосконалення антитерористичного кримінального законодавства і виділення складів злочинів, що містяться як у чинних статтях 258 – 258-5, так і запропонованих редакціях нових статей КК України в новому окремому розділі (прикладом може слугувати КК Грузії, де створена окрема глава XXXVIII «Тероризм», де у статтях 323–331-2 КК міститься декілька складів терористичних злочинів) [13]. Також, зважаючи на викладене, можна погодитись з пропозицією В.П. Ємельянова, який, враховуючи поліоб'єктність терористичних злочинів, пропонує склади терористичних злочинів, що містяться у статтях 258 – 258-5 КК України, виключити з розділу IX «Злочини проти громадської безпеки» і передбачити їх у новому окремому розділі XXI «Терористичні злочини» [14, с. 69]. Пропонує сконцентрувати всі склади терористичних злочинів в окремому розділі Особливої частини КК України і М.В. Семикін, що забезпечить однаковий підхід і при визначенні суб'єкта терористичних злочинів [10, с. 201]. Водночас висловлені пропозиції можна буде реалізувати, якщо в процесі реформування українського закону про кримінальну відповідальність його Особливу частину буде розділено на розділи та глави, тобто визначено не лише родові, а й видові об'єкти [15, с. 272].

Вважаємо, що запропоновані удосконалення до КК України призведуть не лише до узгодження з міжнародно-правовими стандартами, а й сприятимуть подоланню проблем і протиріч в антитерористичному законодавстві взагалі та у кримінальному зокрема.

Література

1. Резолюція 2178 (2014), прийнята Советом Безопасности на его 7272-м заседании 24 сент. 2014 г. Организация Объединенных Наций. URL: [https://undocs.org/pdf?symbol=ru/S/RES/2178\(2014\)](https://undocs.org/pdf?symbol=ru/S/RES/2178(2014)) (дата звернення: 05.08.2019).
2. Global Terrorism Index 2019. Institute for Economics & Peace. URL: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GTI-2019web.pdf> (дата звернення: 18.12.2019).
3. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16 трав. 2005 р. База даних «Законо-

давство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712 (дата звернення: 16.10.2019).

4. Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо запобігання тероризму: Закон України 21 верес. 2006 р. № 170-V. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/170-16> (дата звернення: 18.12.2019).

5. Концепція боротьби з тероризмом в Україні: Указ Президента України від 5 бер. 2019 р. № 53/2019 / Офіційний сайт Ради національної безпеки і оборони України. URL: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/> (дата звернення: 18.12.2019).

6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму: проект Закону України № 10232 від 15 квіт. 2019 р. Верховна Рада України / Офіційний веб-портал. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65820 (дата звернення: 18.12.2019).

7. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : проект Закону України № 2179 від 25 верес. 2019 р. Верховна Рада України / Офіційний веб-портал. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66949 (дата звернення: 18.12.2019).

8. Кримінальний кодекс України. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1298> (дата звернення: 16.12.2019).

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. Вид. 10-те переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

10. Семикін М.В. Суб'єкт терористичних злочинів. *Правничий часопис Донецького університету*. 2013. № 1. С. 195-202. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pchdu_2013_1_32 (дата звернення: 20.12.2019).

11. Форос А.В. Кримінально-правові ознаки терористичного акту. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція*. 2014. № 12. Т. 2. С. 120–122.

12. Проблеми систематизації та комплекс-

ного розвитку антитерористичного законодавства України: монографія / за заг. ред. В.С. Зеленецького, В.П. Ємельянова. Харків: Право, 2008. 96 с.

13. Уголовный кодекс Грузии. Закон Грузии № 2287вс от 22.06.1999: по состоянию на 01.10.2019 / *Законодательный Вестник Грузии*. ЗВГ, 41(48), 13.08.1999. URL: <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/16426?publication=212> (дата обращения: 12.12.2019).

14. Ємельянов В.П. Антитерористичне законодавство: поняття, система, шляхи вдосконалення: монографія. Харків: Право, 2016. 88 с.

15. Вознюк А.А. Видовий об'єкт злочинів, передбачених ст. 255, 257, 258-3, 260 Кримінального кодексу України. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2017. № 1 (13). С. 262–275.

References

1. Rezolyuciya 2178 (2014), prinyataya Sovetom Bezopasnosti na ego 7272-m zasedanii 24 sent. 2014 g. [Resolution 2178 (2014), adopted by the Security Council at its 7272nd meeting (2014, September 24). Available at: [https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/RES/2178\(2014\)](https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/RES/2178(2014)) (Accessed 28 November 2019).

2. Global Terrorism Index 2019. Institute for Economics & Peace. Available at: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/GTI-2019web.pdf> (Accessed 18 December 2019).

3. Konvenciya Radi Yevropi pro zapobigannya terorizmu [Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism]. (2005, May 16). *Baza danykh Zakonodavstvo Ukrainy - Database Legislation of Ukraine*. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712 (Accessed 18 December 2019).

4. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho ta Kryminalno-protsesualnoho kodeksiv Ukrainy shchodo zapobihannia teroryzmu: *Zakon Ukrainy* vid 21.09.2006 [On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine on the Prevention of Terrorism: Law of Ukraine No 170-V]. (2006, September 21). *Baza danykh Zakonodavstvo Ukrainy – Database Legislation of Ukraine*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/170-16> (Accessed 18 December 2019).

5. Kontseptsiiia borotby z teroryzmozom v Ukraini: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 5 berez. 2019 r. № 53/2019. [Concept of combating terrorism in Ukraine: Approved by the Decree of the President of Ukraine No 53/2019 (2019, March 05). *Ofitsiyni sait Rady natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy – Official site of the National Security and Defense Coun-*

cil of Ukraine. Available at: <http://www.rnbo.gov.ua/documents/> (Accessed 18 December 2019).

6. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy u zviazku z ratyfikatsiieiu Dodatkovoho protokolu do Konventsii Rady Yevropy pro zapobihannia teroryzmu: proekt Zakonu Ukrainy. [Amending certain legislative acts of Ukraine in connection with the ratification of the Additional Protocol to the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism: Draft Law of Ukraine No 10232] (2019, April 15). *Verkhovna Rada Ukrainy – The Verkhovna Rada of Ukraine*. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65820 (Accessed 18 December 2019).

7. Pro zapobihannia ta protydiuu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyschennia: proekt Zakonu Ukrainy [On the prevention and counteraction to the legalization (laundering) of proceeds of crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction: Draft Law of Ukraine No 2179] (2019, September 25). *Verkhovna Rada Ukrainy. Ofitsiinyi veb-portal – The Verkhovna Rada of Ukraine. Official web-portal*. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66949 (Accessed 18 December 2019).

8. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal Code of Ukraine]. Baza danykh *Zakonodavstvo Ukrainy – Database Legislation of Ukraine*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n1298> (Accessed 16 December 2019).

9. Melnyk M.I & Khavroniuk M.I (Ed). (2018). *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho kodeksu Ukrainy*. [Scientific and practical commentary of the Criminal Code of

Ukraine]. *10-te pererobl ta dopov – 10 reworks and additions*. Kyiv: DAKOR. 1360 p. (in Ukrainian).

10. Semykin M.V. Sub'iekt terorystychnykh zlochyniv [Semykin M.V. Subject of terrorist crimes]. *Pravnychyj chasopys Donets'koho universytetu – Law Journal of Donetsk University*. 2013. No. 1, pp. 195-202. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pchdu_2013_1_32 (Accessed 20 December 2019).

11. Foros A.V. Kryminal'no-pravovi oznaky terorystychnoho aktu. [Criminal signs of a terrorist act]. *Naukovyj visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu - Scientific Bulletin of International Humanities University. Jurisprudence*. 2014. No 12. Vol. 2. Pp. 120-122. (in Ukrainian).

12. Zelenetsky V.S., Yemelyanov V.P. Problemy systematyzatsii ta kompleksnoho rozvytku antyterorystychnoho zakonodavstva Ukrainy [Problems of systematization and complex development of the anti-terrorist legislation of Ukraine]. *Kharkiv: Pravo*, 2008. 96 p. (in Ukrainian).

13. Uholovnyj kodeks Hruzyy. Zakon Hruzyy [The Criminal Code of Georgia. Georgia Law] (2019 October 01). *Zakonodatel'nyj Vestnyk Hruzyy – Legislative Gazette of Georgia* No. 2287 (13 of June 22, 1999): Available at: <https://matsne.gov.ge/document/view/16426?publication=212> (Accessed 12 December 2019).

14. Yemelyanov V.P. Antyterorystychno zakonodavstvo: poniattia, systema, shliakhy vdoskonalenni [Anti-Terrorism Legislation: Concept, System, Ways of Improvement]. *Kharkiv: Pravo*, 2016. 88 p. (in Ukrainian).

15. Voznyuk A.A. Vydovyi obiekt zlochyniv, peredbachenykh st. 255, 257, 258-3, 260 Kryminalnoho Kodeksu Ukrainya [Specific object of the crimes under Art. 255, 257, 258-3, 260 of the Criminal Code of Ukraine]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav – Law Journal of the National Academy of the Interior*. 2017. No. 1 (13). Pp. 262-275 (in Ukrainian).

PROBLEMS AND PROSPECTS OF IMPLEMENTATION IN THE CRIMINAL LEGISLATION OF UKRAINE PROVISIONS OF RESPONSIBILITY FOR TERRORISM TRAINING

National academy of internal affairs
Solomjanska Square, 1, 02000, Kyiv, Ukraine
E-mail: o.f.petrychenko@gmail.com

Purpose: the article analyzes the problematic aspects of the criminalization of «training in terrorism» and «passing the training of the person of terrorism» in accordance with the requirements of international legal acts, identifies the shortcomings of such criminalization, the reasons and conditions for their occurrence, suggests ways to secure the relevant provisions in the Criminal Code of Ukraine. **Research methods:** the work used dialectic, comparative legal, systemic and some other general scientific and special methods. **Results:** a new version of article 258-6 of the Criminal Code of Ukraine is proposed. **Discussion:** the search for ways to improve the implementation of the provisions of international legal acts in the norms of the Criminal Code of Ukraine.

On October 28, 2015, an Additional Protocol to the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism was signed on behalf of Ukraine. Article 3 of the above Additional Protocol provides for the filling of the Convention with provisions regarding the criminalization of acts for «training in terrorism». The article of the Additional Protocol was proposed at one time to be implemented in the criminal legislation of Ukraine with the help of the new article 258-6 of the Criminal Code of Ukraine «Training in terrorism».

This article proposes to criminalize «training in terrorism», that is, receiving instructions from a person, including acquiring knowledge or practical skills from another person regarding the manufacture or use of explosives, firearms or other weapons, or harmful or dangerous substances, or in relation to others specific methods or technical means with the aim of organizing, preparing or committing criminal offenses provided for in Articles 258 - 258-5, 258-7 of this Code.

We propose that this article also criminalize «training in terrorism», as recommended by Article 7 of the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism. In the Criminal Code of Ukraine, responsibility for this crime is established in Article 258-4 «Assistance in the commission of a terrorist act», which stipulates responsibility for the recruitment, financing, material support, weapons, training of a person for the purpose of committing a terrorist act, as well as the use of a person for this purpose. We consider the implementation of criminal responsibility for «training in terrorism» unsuccessful. In our opinion, this implementation does not take into account the requirements of the Convention on the Prevention of Terrorism regarding the criminalization of this type of crime in a separate article. The terminology introduced is also not consistent with the terminology of these international legal acts. Based on the analysis, we offer a new edition of Article 258-6 of the Criminal Code of Ukraine.

Keywords: terrorism; terrorist act; terrorist crimes; terrorist activity; training of terrorism; training of the person of terrorism; corpus delicti; criminal liability; implementation of the international legal act; the Criminal Code of Ukraine.